

Ерозія ґрунтів — це відокремлення і переміщення верхніх найродючіших шарів ґрунту з одного місця на інше під впливом води або вітру.

Водною ерозією ґрунтів

називається змивання,
розмивання ґрунтів,
утворення ярів внаслідок
неурегульованого поверхневого
стоку весняних, дощових і
зливових вод

За походженням ерозію поділяють на:

- **Природну ерозію**

Вона відбувається під дією

атмосферних опадів.

- **Іригаційну ерозію**

Виникає внаслідок діяльності

людини.

За характером дії води на ґрунт розрізняють:

- **Крапельну ерозію** - процес руйнування ґрунту від ударної дії краплин дощу або зливи.
- **Поверхневу ерозію** – процес змивання верхніх шарів ґрунту нерегульованим поверхневим стоком, внаслідок чого утворюються змиті ґрунти з укороченим профілем.

Лінійну або глибинну ерозію- процес руйнування ґрунту більш значними потоками води, які заглиблюються у породи, що залягають під орним шаром

Для захисту ґрунтів від ерозії застосовують такі протиерозійні заходи:

- організаційно-господарські
- агрономеліоративні
- лісомеліоративні
- гідромеліоративні

Організаційно-господарські

заходи передбачають створення умов використання земель і підвищення родючості ґрунтів.

Агромеліоративне протиерозійні

заходи являють собою прийоми протиерозійних технологій вирощування культур на схилах.

Лісомеліоративні протиерозійні заходи характеризуються водорегулювальною кольматуючою дією лісної підстилки, вітроловною дією, що сприяють більш рівномірному розподілу зимових опадів і сніготаненню, зниженню весняного випаровування з поверхні ґрунту.

- **Гідромеліоративні** заходи передбачають використання гідротехнічних споруд призначених для регулювання поверхневого стоку і понижують швидкість води і спрямовують її потоки на захищені ділянки для подальшого безпечного відведення з поля.

Фактори процесу водної ерозії

Кліматичні умови

Протиерозійна стійкість ґрунту

Структурно-водоохоронні заходи

Агротехнічні фактори

Рельєф місцевості

- *Рельєф місцевості Крутість і довжина схилів впливають на відокремлення перенесення часток ґрунту. .*
- *Кліматичні умови. Оподи є основним фактором у процесі ерозії.*

- **Агромеліоративні фактори** .Чим більший покрив поверхні ґрунту,тим менші втрати ґрунту. Покриття поверхні ґрунту рослинами сповільнює потік стікання води, внаслідок чого знижується здатність її до розмивання і перенесення ґрунтових часток.

Структурно-водоохоронні заходи.

Вали-терас

Похилі вали-терас

Водозатримуючі вали

Смугове землеробство

- **Вали-тераси** будують за горизонталями місцевості і, по можливості, з мінімальною кількістю вигинів та паралельно один до одного.
- **Похилі вали-тераси** створюють в умовах надлишкового при наявності малих водопрониклих ґрунтів для зменшення швидкості стікання поверхневих вод на схилах до 8°.
- **Водозатримуючі вали** будують для того, щоб припинити ріст ярів.

- **Вимоїни**-тимчасові наслідки процесу ерозії. Боротьба з ерозією полягає у засипанні промоїн ґрунтом, засіванні травами.
- **Ефемерно-яружну ерозію**- коли вимоїни перетворюються на постійні улоговини.
- **Яружну ерозію**-яка відбувається там, де ефемерні ярки з'єднуються з більш великою, постійною вимоїною.

- *Підземну ерозію, яка відбувається безпосередньо під крутими вертикальними укосами ярів у місцях, де ґрунти мають легрозчинні солі.*
- *Берегову ерозію, що відбувається тоді, коли річки чи струмки розмивають свої береги.*

За темпом проявлення ерозію ґрунтів поділяють на:

- **Нормальну (природну або геологічну)**- відбувається тоді ,коли знесення ґрунту не перевищує темпу ґрунтоутворення.
- **Прискорену(антропогенну)**- коли знесення ґрунту перевищує темп ґрунтоутворювального процесу, в результаті чого знижується ґрунтова родючість

Попередження водної ерозії на схилах здійснюється через реалізацію таких принципів:

- Підвищення водопроникності ґрунтів.
- Уповільнення швидкості стікання води.
- Скріплення верхнього шару ґрунту коренями рослин.
- Зміна структури посівних площ.
- Залуження ерозійно небезпечних ділянок багаторічними травами.

- На головну

- На “Розділ №5”